19.—22. september 2022

Architekti komunite

pracovný workshop Partizánska Ľupča

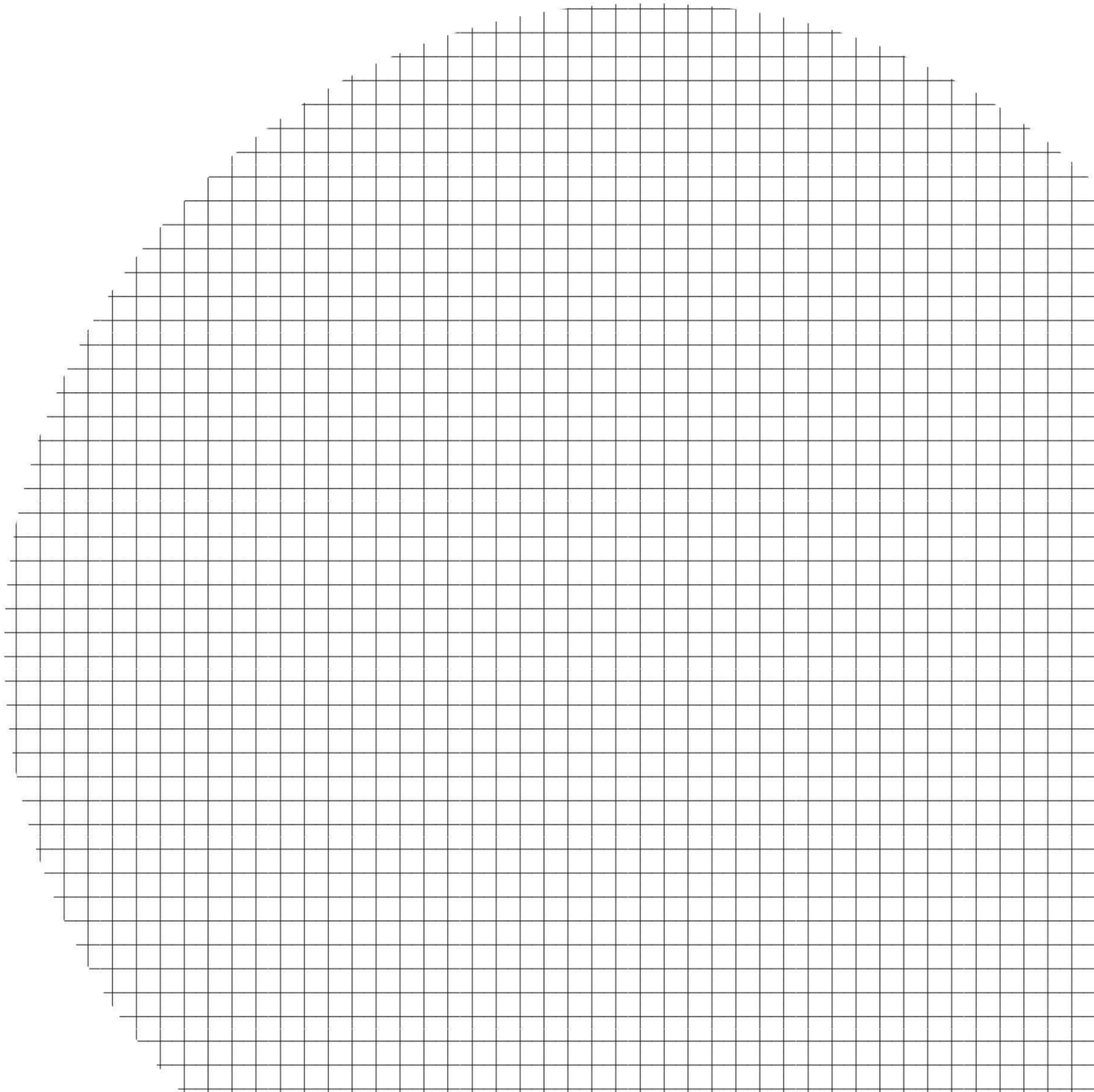

Navrhované riešenie témy NÁMESTIE

Kolektív architektov sa vyrovnával s rozľahlou plochou námestia, k riešeniu ktorej pristúpil veľmi inovatívne a radikálne. Rozhodli sa rozdeliť námestie na dve časti – „skutočné námestie“, ktoré vymedzili existujúcimi hlavnými stavbami, t.j. priestor medzi kostolmi a kultúrnym domom a „zvyšok námestia“, ktorý premenili na verejnú viacúčelovú plochu. Tento radikálny rez navrhli nie silným stavebným gestom, ale pomalým premieňaním existujúcej štruktúry do žiadúceho stavu, teda potláčaním alebo zvýrazňovaním funkcií odpovedajúcich rozdeleniu. Ideu podporili návrhom upokojiť komunikáciu v mieste „skutočného námestia“ zdvihnutím a teda vyčlenením podčiarknutým nevtieravým upokojením dopravy, ktoré by len prispelo k lepšiemu užívaniu verejných priestorov obce a nepochybne by podporilo navrhnutú distribúciu funkcií. Druhú časť plochy „zvyšok námestia“ riešili primárne zeleňou a doplnením štruktúry drobných prevádzok, ktoré obec potrebuje a zároveň by podporili navrhnuté využitie riešenej plochy. Jednoduchým rozdeleným a distribúciou funkcií by nielen zmenšili súčasnú rozľahlú plochu, ale by aj definovali námestie a hierarchické usporiadanie dôležitých budov v meste.

Námestie v Partizánskej Ľupči

Peter Lényi
Eva Prcinová
Katarína Marušicová
Vladimír Ondrejovič
Tomáš Boroš

Textová časť

Analýza:

- Nemecká Ľupča vznikla plánovitým osídlením pri potoku Ľupčianka. Spracovateľský tím Zásad ochrany pamiatkového územia a Urbanisticko-historického výskumu pripisuj rozsiahlosť námestia prvotným ambíciám zakladateľov, počiatočnému hospodárskemu rozmachu a podnikateľskému optimizmu kráľa a pozvaných nemeckých hostí.
- Potok Ľupčianka vedie excentricky, bližšie pri západnej hrane námestia
- Polohu západnej a východnej hrany námestia vo veľkej vzdialenosti od seba možno zdôvodňujú aj snahou o situovanie pozemkov v bezpečnej polohe, mimo úrovne záplav
- Námestie v jeho pôvodnom tvare je dnes čitateľné iba pri pohľade zhora, keďže v jeho vnútornom priestore boli postavené
    - katolícky a evanjelický kostol
    - dnešný kultúrny dom
    - mlyn
    - viacero samostatne aj líniovo stojacich budov rôznych veľkostí
- Pred líniou zástavby na východnej strane sú k nim privlastnené predzáhrady, ktorych úprava je pomerne rozmanitá
    - sú voľne prístupné / oplotené
    - s drobnými objektami architektúry rôzneho účelu a kvality
    - so vzrastlými stromami / s trávnikmi
- Cestička, ktorá viedla pomedzi domy a líniu predzáhradiek je na viacerych miestach prehradená
- V kontraste s klasickou definíciou námestia (uzlový priestor vymedzený zástavbou, ideálne s občianskou vybavenosťou) je dnes za "námestie" považovaná spevnená plocha južne od kultúrneho domu. Svojim povrchom umožňuje intenzívne využívanie
- zhromaždenie x tisíc ľudí, avšak
    - priestor je slabo priestorovo definovaný okolitou zástavbou
    - dôležité stavby a prevádzky vybavenosti nie sú na ňom, ale kúsok vedľa.
    - plocha je otvorená, bez stromov, chýba tu tieň, počas horúcich letných dní sa tu nedá pobývať

Návrh

- testujeme odvážnu hypotézu, že skutočným námestím Partizánskej Ľupče by mal byť priestor, ktorý je definovaný hmotami najdôležitejších budov v Ľupči. Doterajšie "námestie" by naďalej mohlo slúžiť pre veľké spoločenské akcie. Premena môže byť realizovaná postupne podporovaním podstatných aspektov a potláčaním tých, ktoré sú obmedzujúce.
- Nové námestie tvorí spevnená plocha spájajúca objekty kostola s . Matúša, evanjelického kostola, domu kultúry, objektu pri potoku (potenciálneho pohostinstva) a v druhom pláne aj Pergerovho mlyna.
- Námestie pretína cestná komunikácia, ktorá však nie je veľmi frekventovaná a v prípade nutnosti je možné ju dočasne pozastaviť a nahradiť neďalekou obchádzkou východnou a následne južnou hranou námestia
- Autobusová zastávka môže byť posunutá, drobný objekt "Remeselník" demonetovaný
- na pôvodné "námestie" sú navrhnuté stromy, sú rozmiestnené tak, aby pri veľkých spoločenských udalostiach neznemožňovali výhľad na pódium uvažované v pôvodnej polohe na juhu.
- Na východnej hrane "námestia" je navrhnutá línia nového stavebného objemu, ktorý by mal poskytovať priestor pre občiansku vybavenosť. V závislosti od toho, akú potrebu by obec sformulovala pri podrobnejšom prejednaní idey, by išlo o pavilón alebo o rozsiahlejšiu budovu.
- Tento prístup otvára otázku umiestnenia pamätníku SNP. Aktuálna poloha mu síce dáva vyznieť uprostred veľkého otvoreného priestoru, avšak v kontexte ďalších solitérov na námestí prispieva k určitej chaotickosti kompozície, pri veľkých spoločenských udalostiach sa pri umiestňovaní dočasných stavieb dostáva do polôh, ktoré znižujú jeho vyznenie a dôstojnosť. Predkladáme návrh jednej z možných nových polôh, ktorá ašpiruje na riešenie týchto nedostatkov.

Súčasný stav, negatíva : - Mierka, bez zatienenia, bez živých funkcií, bez koncepcie

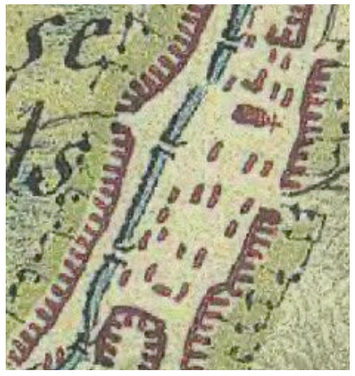

1783

1839

1889

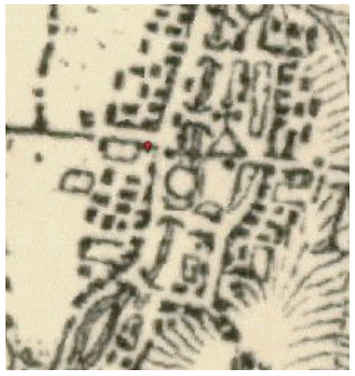

1938

1955

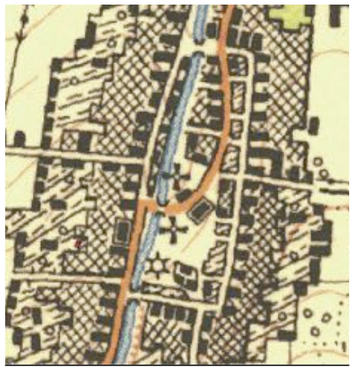

1955

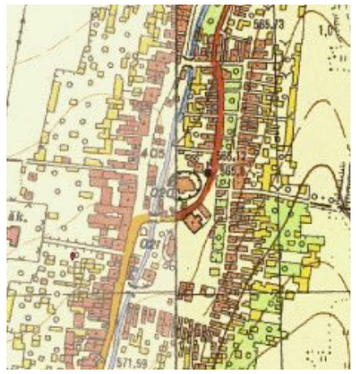

1964

1980

2015

Historický vývoj obce

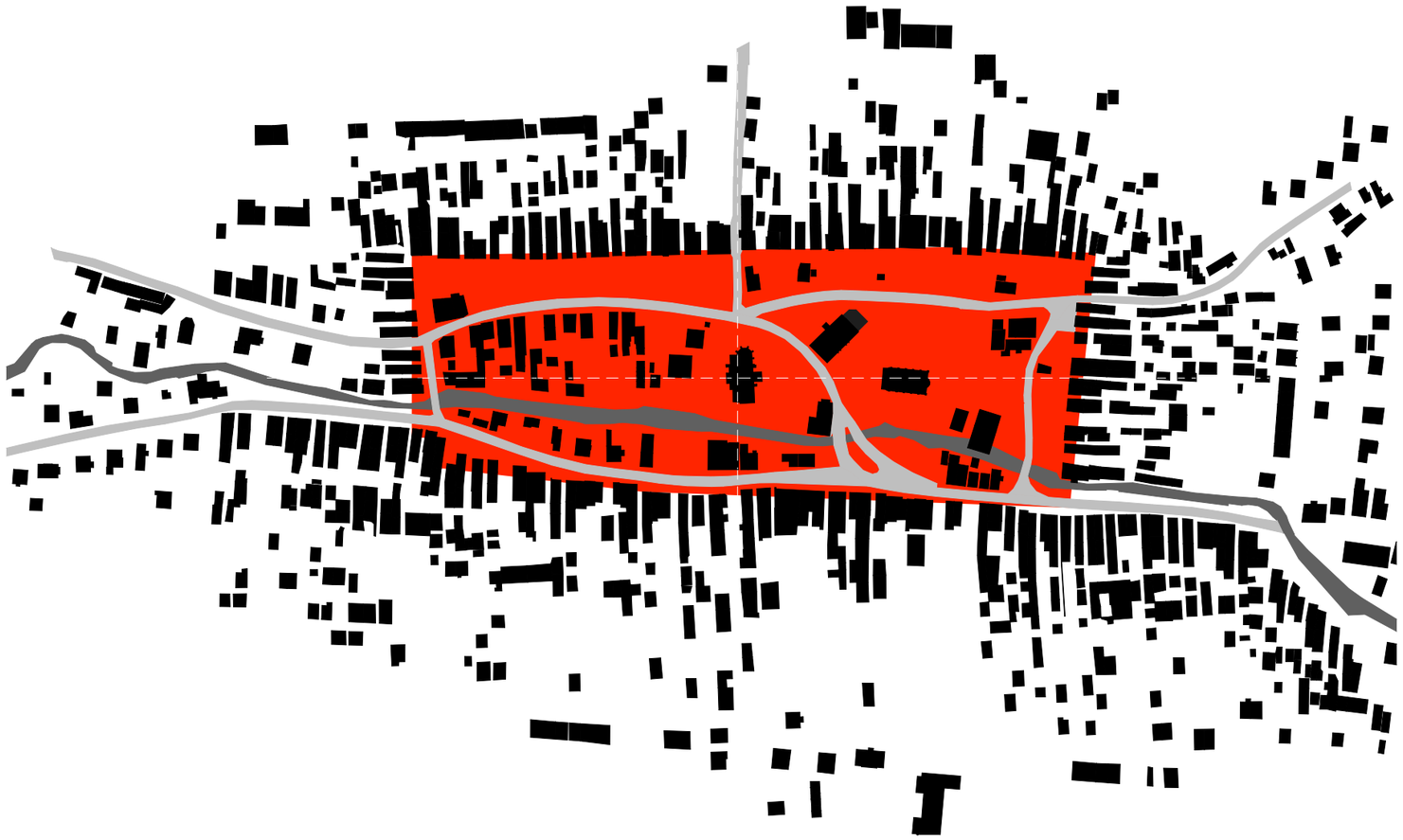

Námestie veľké 450 x 165 m

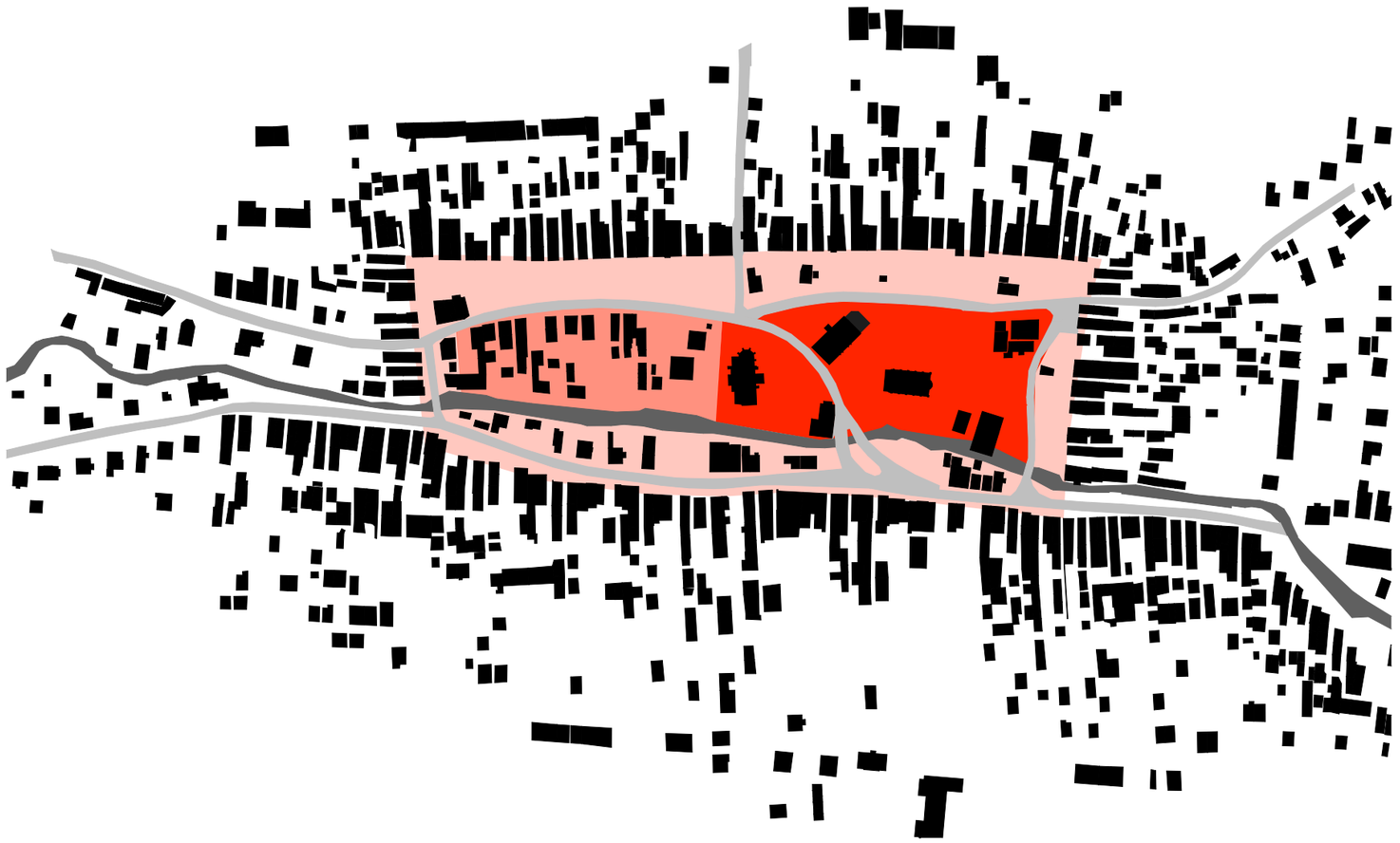

Námestie veľké 210 x 90 m

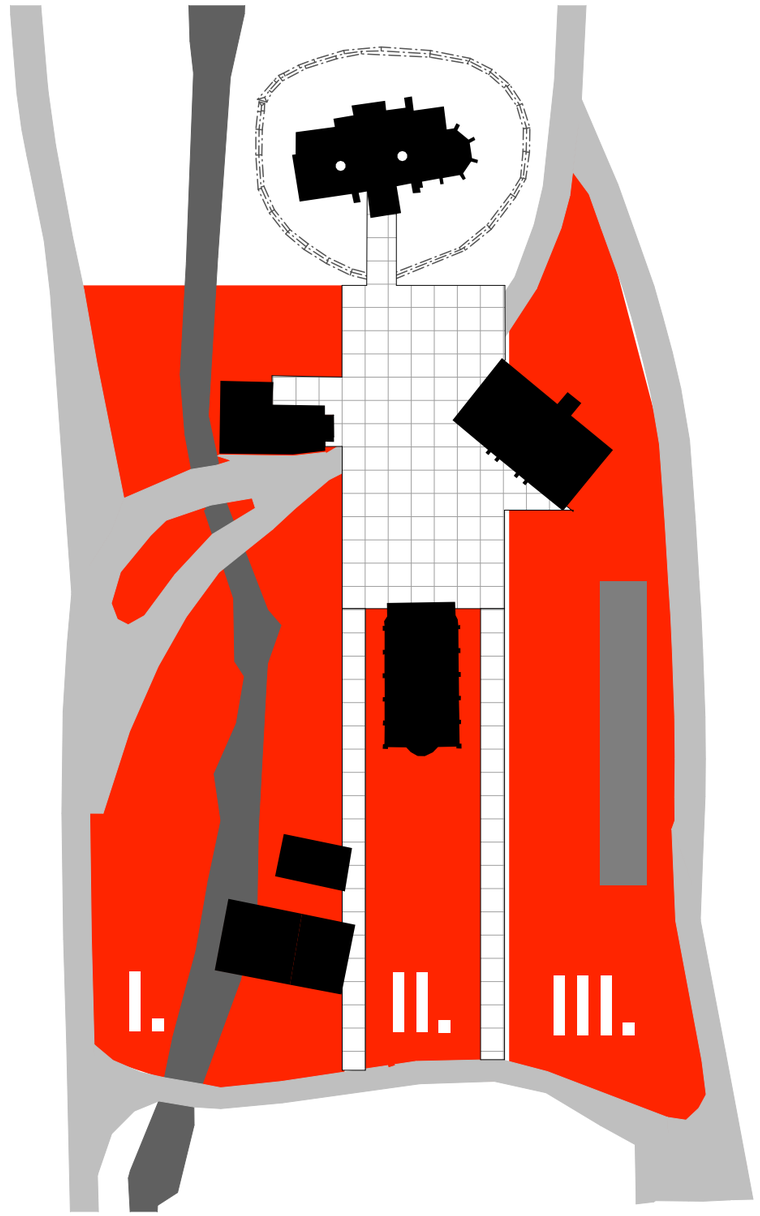

I. Kľudová zóna II. Centrálna zóna III. Zóna pre akcia

Situácia M 1:2000

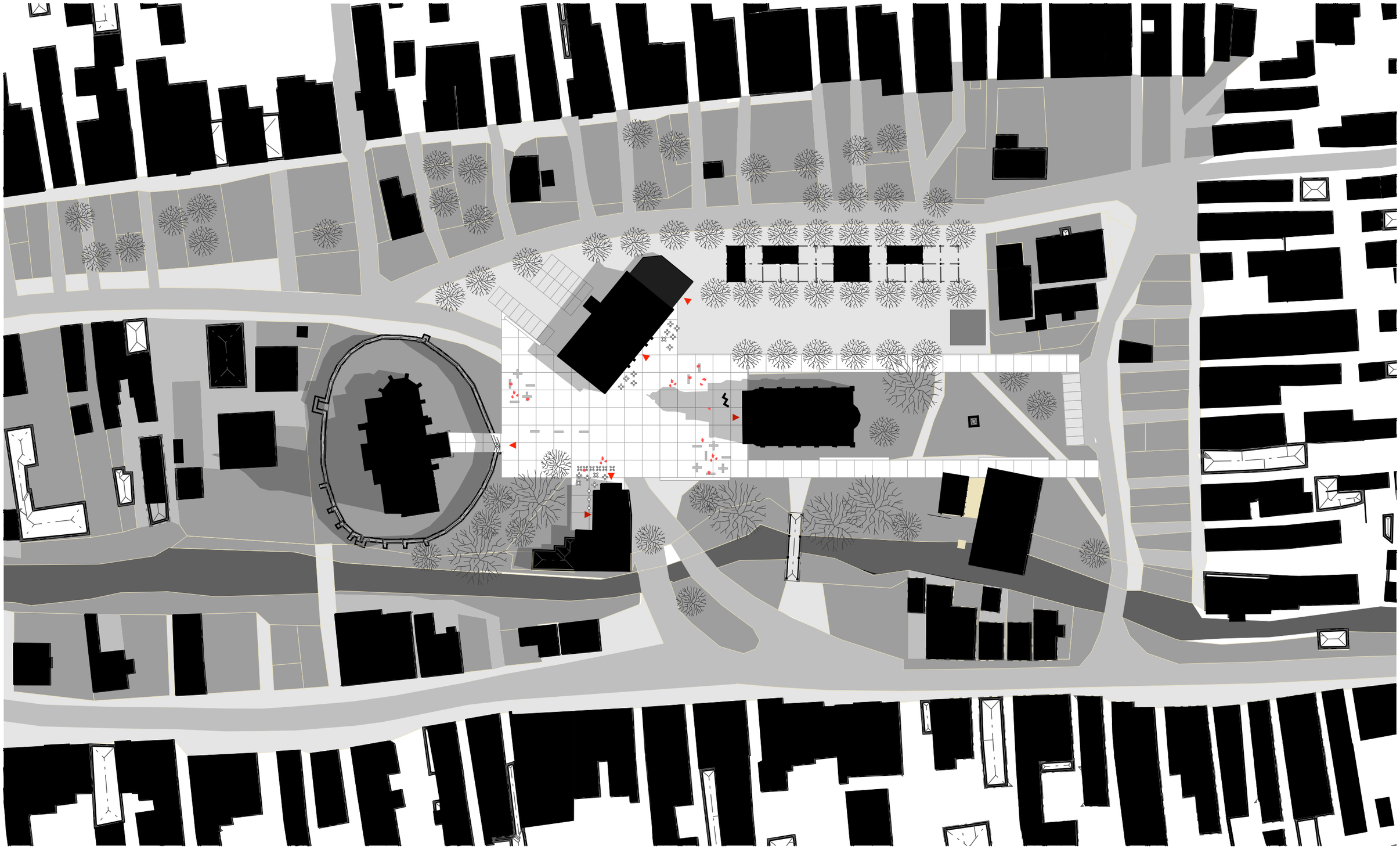

Situácia M 1:1000

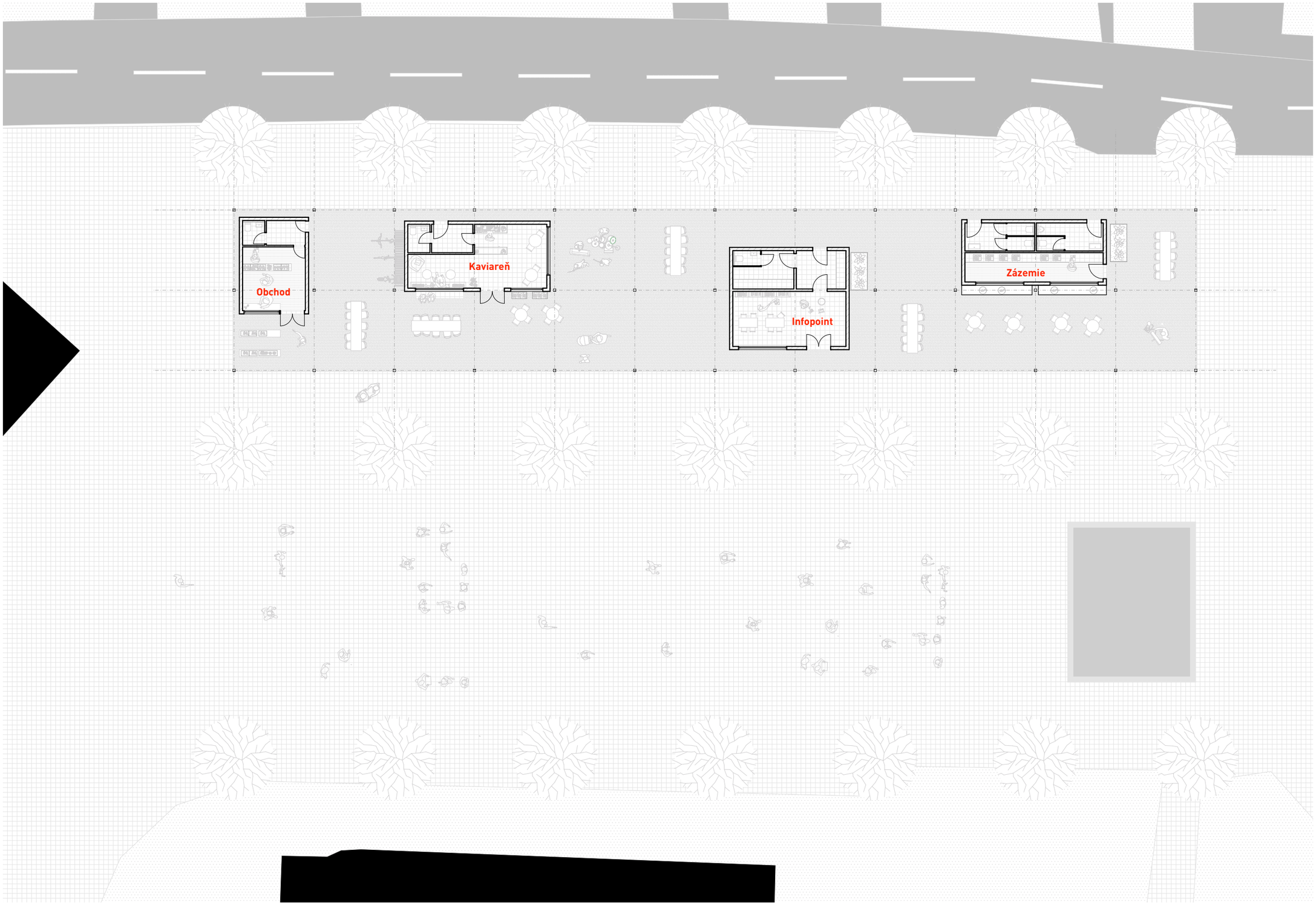

Situácia M 1:1000

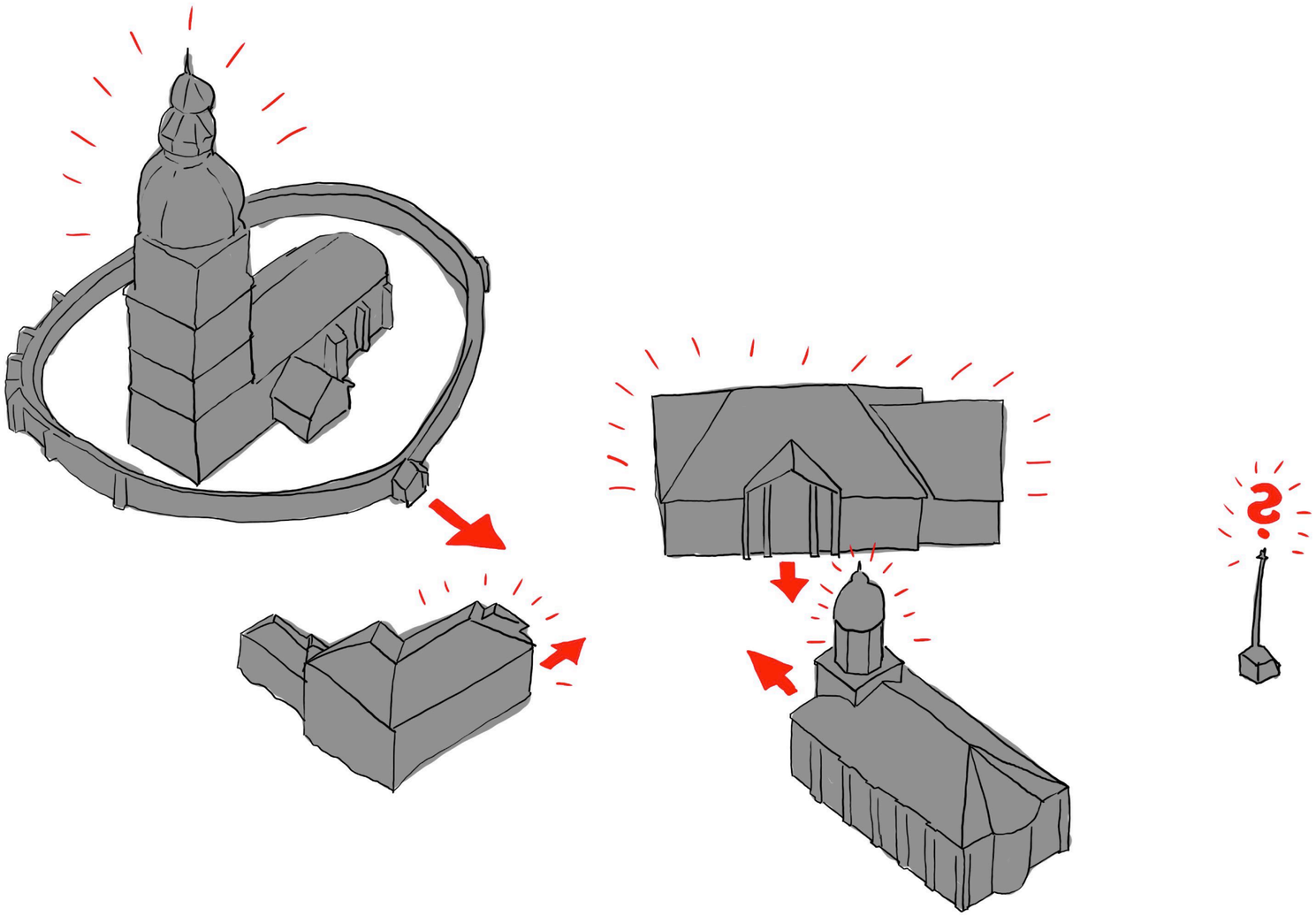

Dôležité domy v centre Partyzánskej Lupče a ich orientácia.

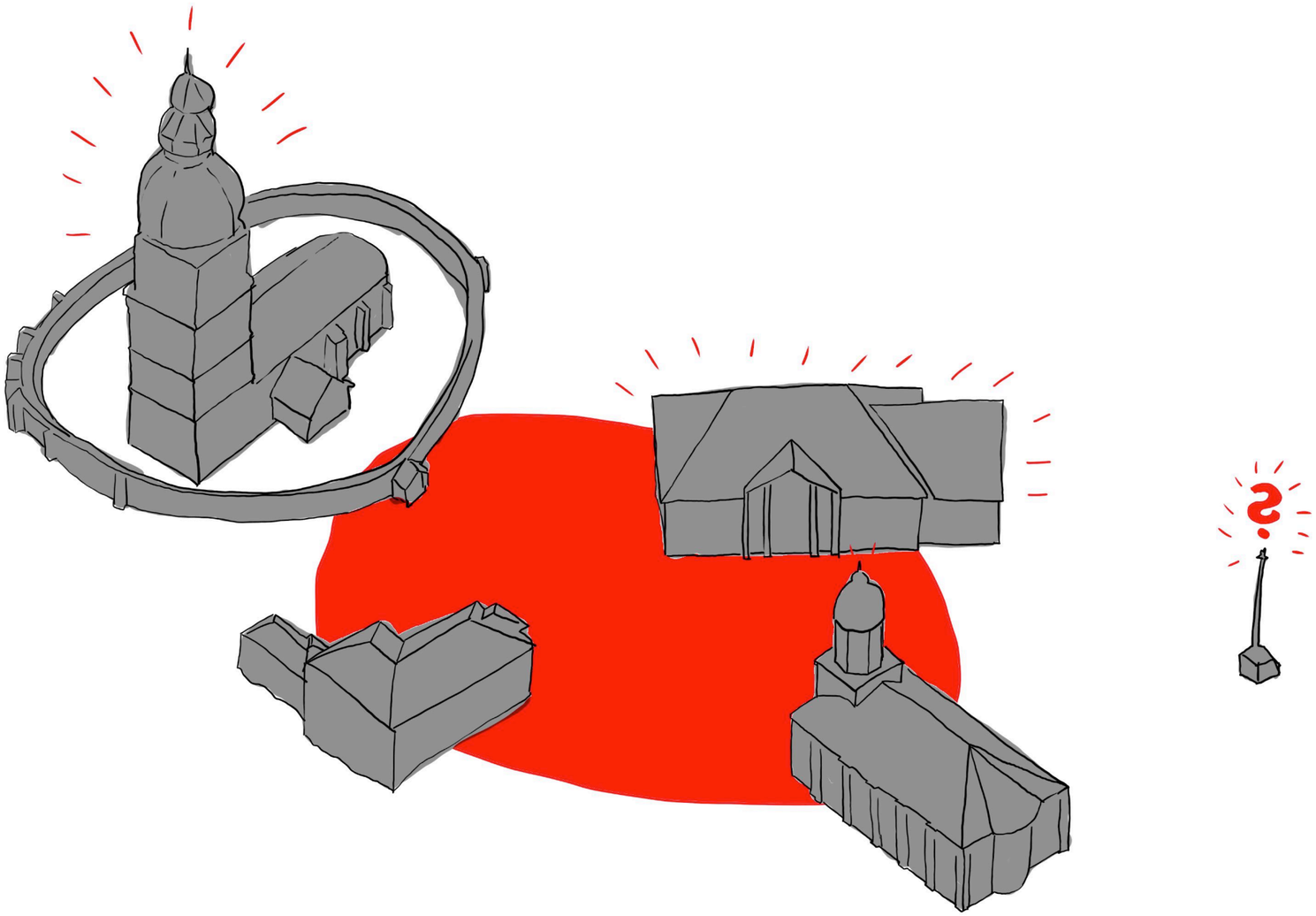

Nové námestie

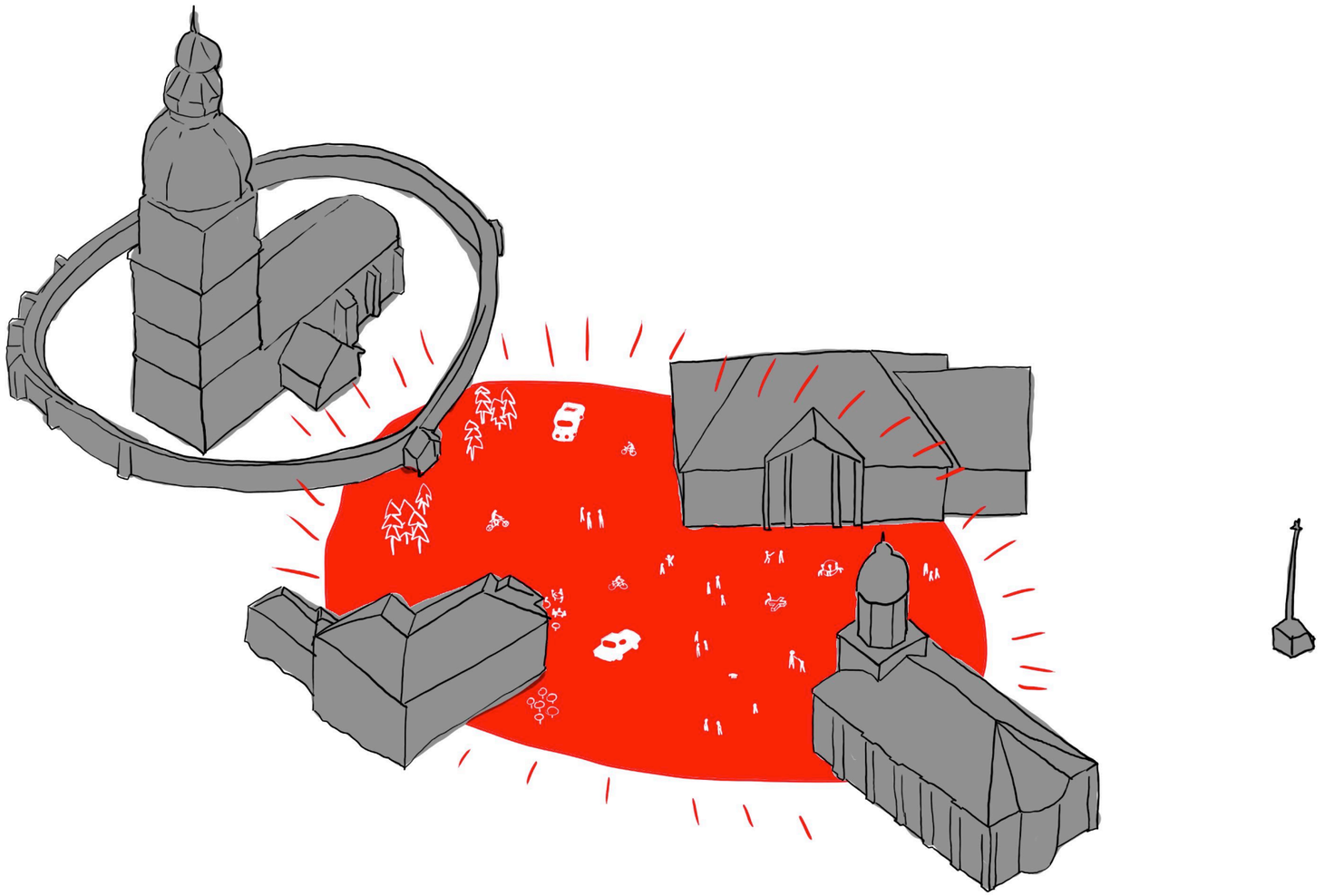

Zdieľaný priestor

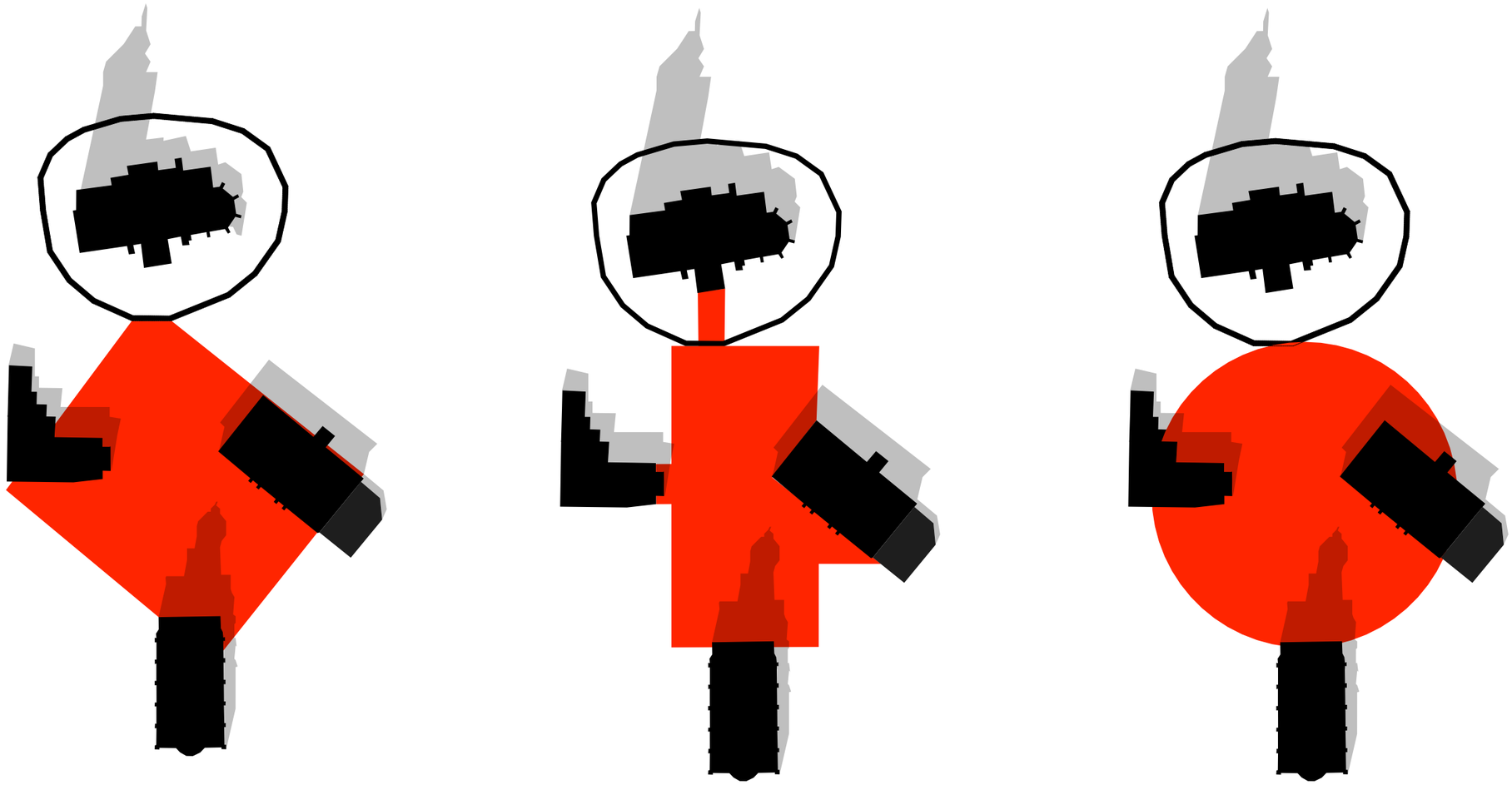

Alternatívy

IC
STÁNKY
Pamätník SNP
KAVIAREŇ
WC
Kultúrny dom
Kostol sv. Matúša
Evajnelický kostol
Hostinec
Pamätník M. R. Štefánika

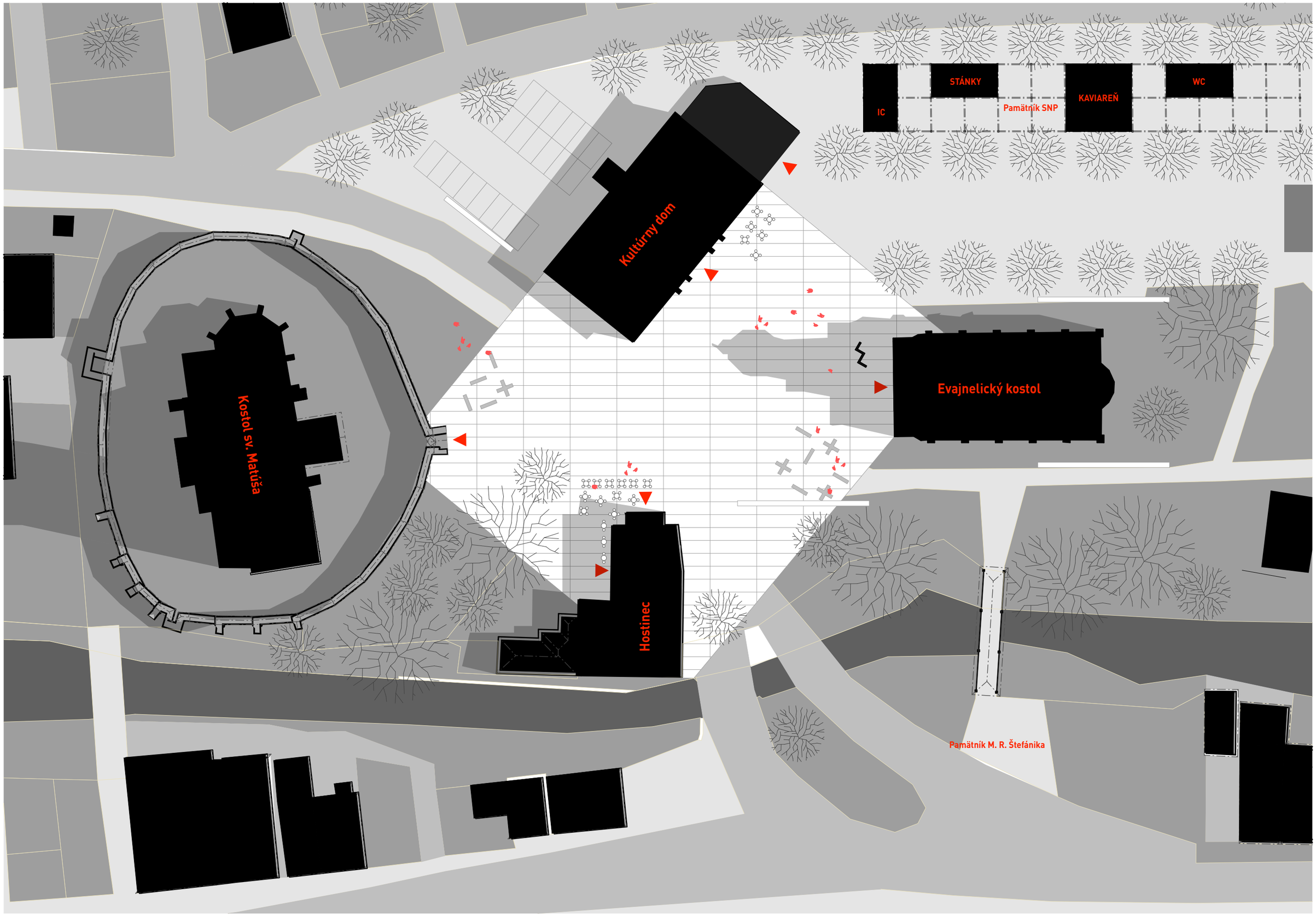
IC
STÁNKY
Pamätník SNP
KAVIAREŇ
WC
Kultúrny dom
Evajnelický kostol
Kostol sv. Matúša
Hostinec
Pamätník M. R. Štefánika

IC
STÁNKY
Pamätník SNP
KAVIAREŇ
WC
Kultúrny dom
Kostol sv. Matúša
Evajnelický kostol
Hostinec
Pamätník M. R. Štefánika

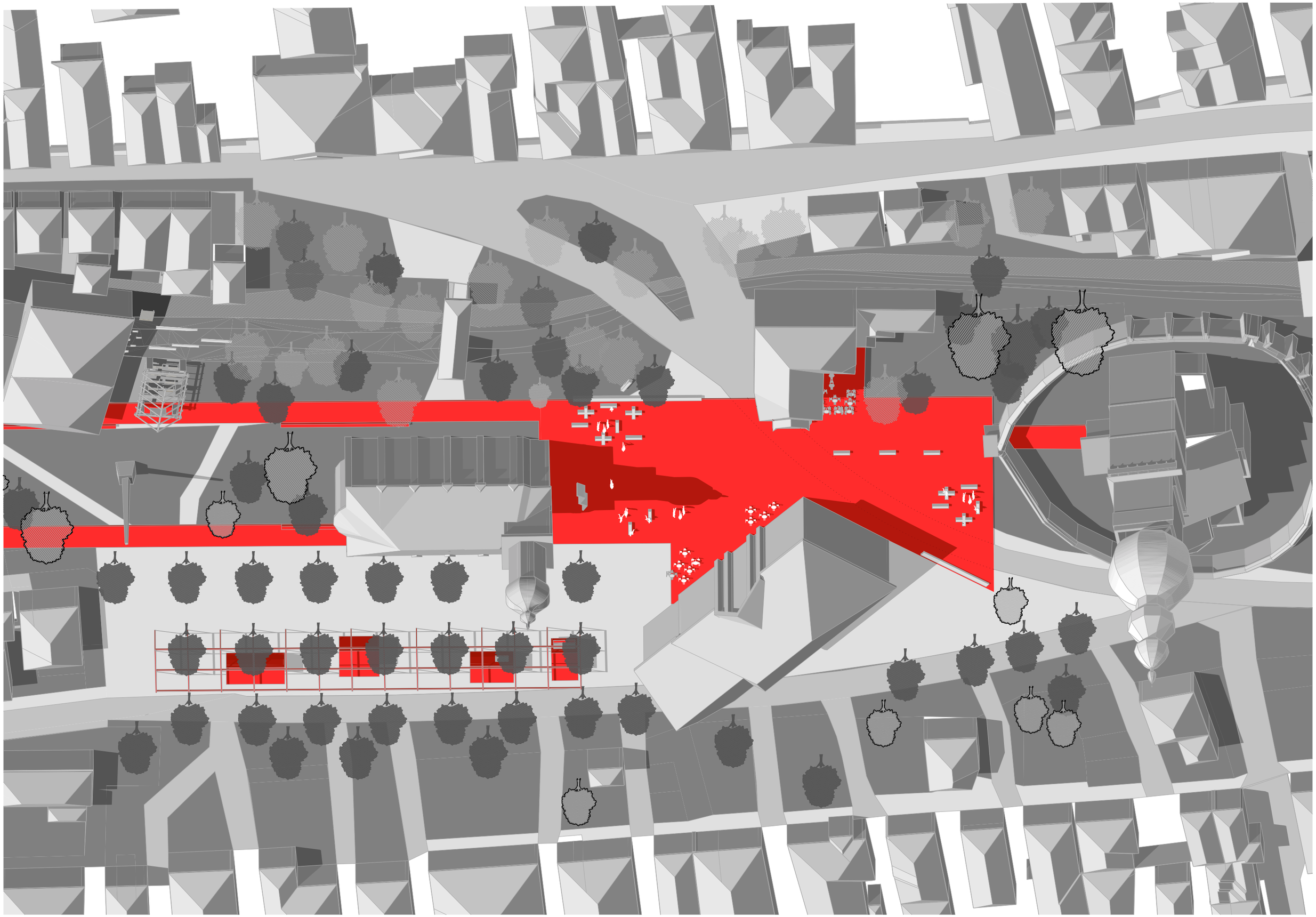

potraviny

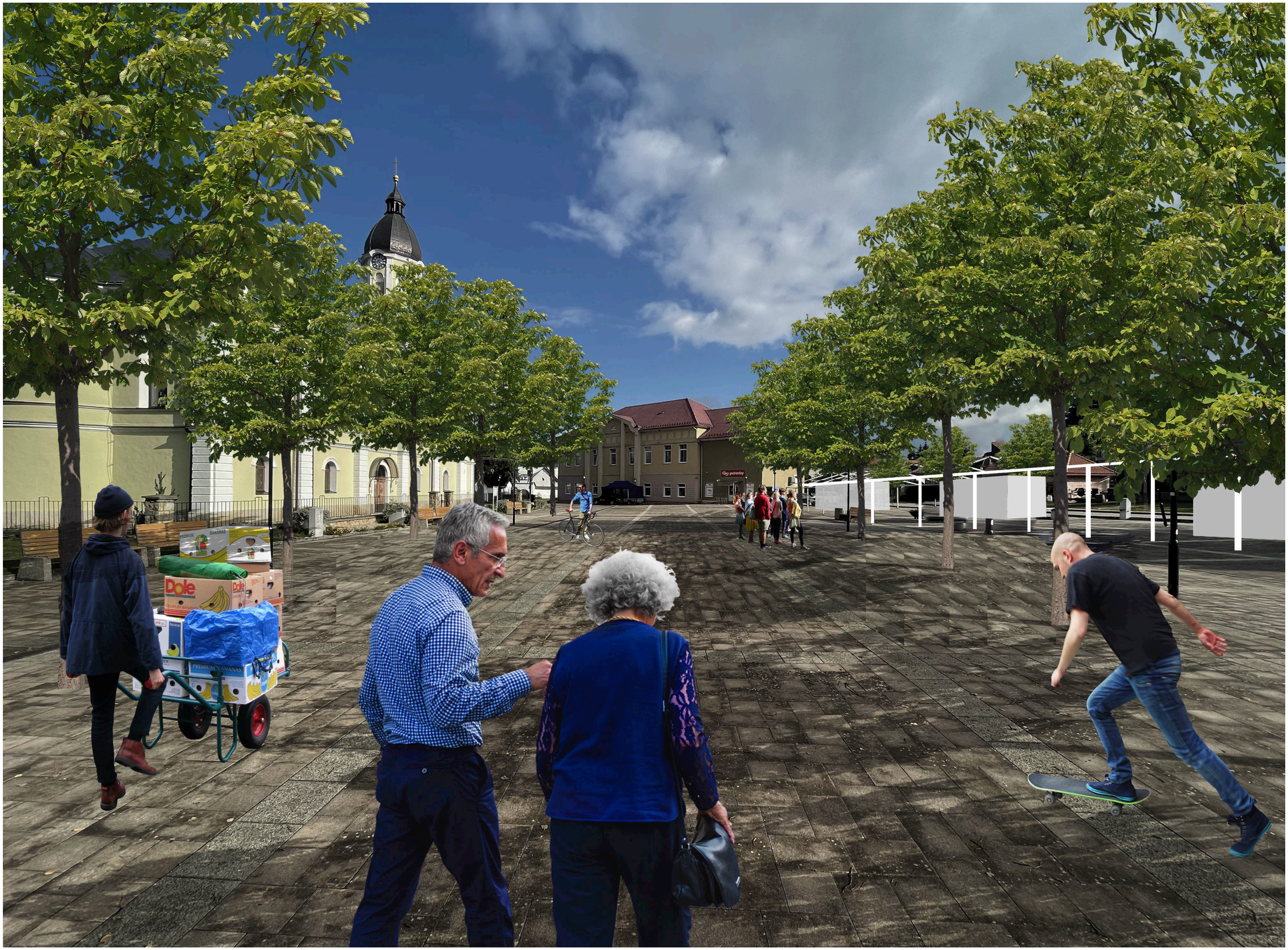
Dole
PREMIUM BANANAS

19.—22. september 2022

Architekti komunite
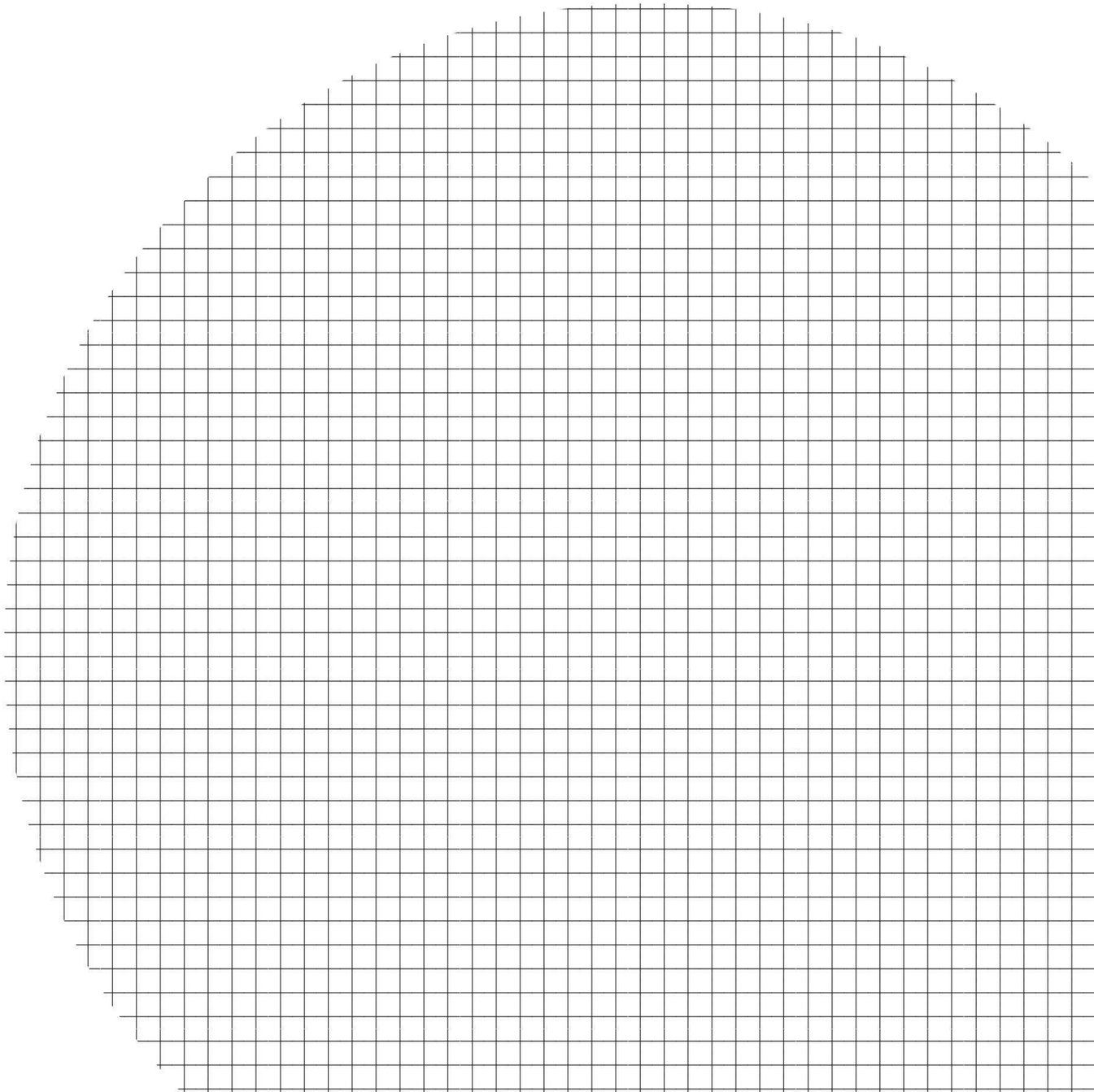
pracovný workshop Partizánska Ľupča